

maandag 1 oktober

Lezen: 1 Samuël 1:1-5

Elk jaar ging deze man vanuit zijn woonplaats naar Silo, om daar de HEER van de hemelse machten te vereren en hem offers te brengen.

1 Samuël 1:3

Vroeger speelden net als vandaag, leiders een belangrijke rol. Aan sommigen van hen besteedt de Bijbel veel bladzijden. Bijvoorbeeld aan een grote leider als David. Toch leren we in het eerste gedeelte van het Bijbelboek van deze maand ook andere leiders kennen. Sommigen nog jong, anderen al oud; sommigen erg belangrijk, anderen heel gewoon.

De eerste leider die we tegenkomen is een gewone man: Elkana. Elk jaar gaat hij naar Silo om God te vereren en daar te offeren. Dat is bijzonder. Zeker als je bedenkt dat Elkana leefde in een tijd van Filistijnse overheersing en dat in Israël 'iedereen deed wat goed was in zijn eigen ogen' (Rechters 21:25).

Toch blijft het allemaal een beetje dubbel. Wat bijvoorbeeld te denken van het feit dat Elkana Peninna en haar zonen een 'gewoon' stuk vlees, maar het mooiste stuk aan Hanna geeft? Hoe was dat voor Hanna? Stel je eens voor: zou een homp vlees opwegen tegen het gebrek aan kinderen? En kruip 'ns in de huid van Peninna. Hoe zou het voelen om wel kinderen te hebben, maar tweede keus te zijn voor je man? Is Elkana hier een goede leider van zijn gezin?

Allemaal behoorlijk dubbel. Maar positief is in elk geval dat Elkana in een tijd waarin dat zeker niet normaal was, zichzelf en zijn gezin voorgaat in de (offer)dienst aan God. Ere Wie ere toekomt!

Zingen: Psalm 122:1

dinsdag 2 oktober

Lezen: 1 Samuël 1:4-7

Elke keer als ze naar het heiligdom van de HEER gingen, treiterde Peninna Hanna zo erg dat ze begon te huilen en haar eten liet staan.

1 Samuël 1:6

Een tijdje geleden was er op televisie een fascinerende serie: *Big Love*. Het gaat over een Mormoonse familie in Amerika die aan polygamie doet. Polygamie blijkt een recept voor veel problemen.

Neem nu Elkana, Hanna en Peninna. Peninna is erg vruchtbaar. Maar ze kijkt neer op Hanna, die geen kinderen heeft. Peninna's geloof is een geloof waarin zij haar eigen vroomheid afmeet aan wat ze heeft. In haar geval kinderen. Een welvaarts geloof. Een geloof waarin je gaat neerkijken op anderen, die minder hebben dan jij. Maar zo simpel werkt het bij God niet. Je leest in de Bijbel nergens dat Peninna's vruchtbaarheid een zegen van God was. Ook niet dat Hanna's onvruchtbaarheid Gods straf is geweest.

Volgens een mooie beeldspraak heeft Christus maar één bruid: de kerk. Maar in de kerk leven allerlei mensen met elkaar samen. En dat samenleven gaat heus niet altijd vlekkeloos. Net als in de familie van Elkana. Wat een pesterij! Denk je eens in. Juist als ze naar het heiligdom van God gaan wordt er zo verschrikkelijk gepest dat Hanna haar deel van de offermaaltijd laat staan en in huilen uitbarst. Klinkt dat extreem of heb je het ook wel eens meegemaakt? Niet naar de kerk, niet aan het avondmaal omdat je problemen hebt met je broers en zussen in de kerk? Pas op dat anderen niet tussen jou en God in gaan staan!

Zingen: Psalm 63:3

woensdag 3 oktober

Lezen: 1 Samuël 1:7-11

In tranen legde ze een gelofte af.

1 Samuël 1:10-11

Toegegeven, de eerste leiders die we tegenkomen in dit Bijbelboek zijn gewone mensen. Het zijn nauwelijks leiders te noemen. Zij hebben geen bijzonder ambt. Onder hen geen rechters, priesters, profeten of koningen. Elkana en Peninna geven hoogstens leiding aan hun eigen gezin. Voor Hanna liggen de zaken nog treuriger. Zij heeft geen kinderen. Toch beginnen geslachtsregisters van bekende mensen in de Bijbel opvallend vaak met onvruchtbare vrouwen. Daar is Hanna er één van.

Hanna geeft, in tegenstelling tot Peninna, wél het goede voorbeeld. Na de maaltijd (die zij trouwens had laten staan) staat ze op en gaat naar het heiligdom om te bidden. Daar smeekt ze God om een zoon. God is voor haar de God van de hemelse machten. De eerste keer dat deze aanspraak in de Bijbel voorkomt. Hanna weet: God kan alles.

Hanna wil zo graag een zoon dat ze bereid is een gelofte te doen. Een gelofte is een belofte aan God. Het kan helpen in de oefening van een leven uit dankbaarheid. Doordat je belooft als God iets heeft gegeven, ook echt iets terug te doen. Niet om God te chanteren. Maar uit dankbaarheid. Er is alleen wel een keerzijde: denk wel goed na voordat je God een gelofte doet. God is namelijk niet gesteld op mensen die vergeten dat ze Hem iets beloofd hebben (Pred. 4:17-5:6).

Zingen: Psalm 56:4

donderdag 4 oktober

Lezen: 1 Samuël 1:9-18

‘Ga dan in vrede,’ antwoordde Eli. ‘De God van Israël zal u geven waar u om hebt gevraagd.

1 Samuël 1:17

Eli is de eerste echte leider die we in dit bijbelboek tegenkomen. Een leider van formaat. Hij is zeker niet de eerste de beste. Eli is tegelijk profeet, rechter én hogepriester. Eli draagt ook letterlijk heel wat gewicht rond. Maar het zijn niet de kilo's waar de Bijbel een probleem mee heeft. Voor deze top-ambtsdrager is comfort belangrijker dan het verdriet van gewone mensen zoals Hanna. Eli kan namelijk een dronken bui niet onderscheiden van een oprecht gebed. Hij oordeelt op het uiterlijk af. Hanna moet Eli zelfs corrigeren. Nadat zij Eli heeft verteld dat ze niet dronken is – eerder depressief – en haar hart uitstort bij de Heer, volgt direct het antwoord van Eli: ‘Ga dan maar in vrede. De God van Israël zal u geven waar u om hebt gevraagd.’

Meent Eli wat hij hier zegt? Of wil hij liefst zo snel mogelijk van Hanna af? Je krijgt de indruk dat het laatste het geval is. Toch neemt Hanna zijn woorden serieus. Voor haar zijn de woorden van Eli woorden van een ambtsdrager: namens God gesproken en door Hem beloofd. En Gods belofte is op dit moment voor Hanna genoeg. Ze klaart ervan op en eet ook weer. De pesterij van Peninna zinkt weg in de diepten van wat God belooft. Petrus heeft vast aan Hanna gedacht, toen hij deze woorden schreef: ‘U mag uw zorgen op hem afwentelen, want u ligt hem na aan het hart.’ (1 Petr. 5:7).

Zingen: Psalm 113:3

vrijdag 5 oktober

Lezen: 1 Samuël 1:19-28

Laten we hopen dat de HEER dan niet van zijn belofte terugkomt.

1 Samuël 1:23

Hanna hoeft niet lang te wachten op de vervulling van Gods belofte. God geeft haar een zoon: Samuël. Hanna wordt sindsdien genoemd in het rijtje onvruchtbare vrouwen waarvan God de baarmoeder heeft geopend: Sara, Rebekka, Rachel, Ruth en Elisabeth. En dan noem ik hier alleen nog maar de meest bekende namen uit de Bijbel. God heeft er vast en zeker een bedoeling mee. Hij begint waar onze situatie uitzichtloos lijkt.

Je leest hier ook iets over het risico van God iets beloven. Als je iets belooft, moet je het ook doen. Elkana weet dat. Hij kon, dat staat in Numeri 30, als hoofd van het gezin de gelofte van Hanna ongeldig maken. Maar hij vertrouwt op Gods genade en geduld: 'laten we hopen dat de HEER niet van zijn belofte terug komt.' Hij kan het kind laten sterven.'

Neemt Elkana hier als leider van zijn gezin geen onverantwoord risico? Elkana gokt op Gods geduld. En die gok pakt goed uit. Samuël blijft leven. Als Samuël ongeveer drie jaar is brengen ze hem naar Silo. Zal Eli terug hebben gedacht aan wat hij een jaar geleden schijnbaar achteloos tegen Hanna had gezegd? Zoals het is met regen, zo is het ook met Gods Woord: het keert niet terug zonder eerst te doen wat God wil (Jes. 55:11). Dat is een les voor iedereen, inclusief de ambtsdragers onder ons. In sommige omstandigheden lijkt wat wij kunnen zeggen niet veel. Maar woorden namens God gesproken hebben altijd effect. Ontdek het maar!

Zingen: Psalm 147:6

zaterdag 6 oktober

Lezen: 1 Samuël 2:12-17

De zonen van Eli waren een stel afpersers.

1 Samuël 2:12

Welkom in de wereld van Hofni en Pinechas. De eerste leiders waarvan we lezen dat ze ronduit slecht zijn. Het stuk dat je net gelezen hebt zou zo morgen in de krant kunnen staan. Over ambtsdragers die misbruik maken van hun functie. Politici, rechters, priesters of dominees. Misbruik is van alle tijden. Niks nieuws onder de zon dus.

De zonen van Eli waren een stel afpersers. Hofni en Pinechas hadden een grote vork waarmee misbruik maakten van de rechten van de mensen die naar Silo kwamen om daar offers te brengen en God te aanbidden. Wanneer dat gebeurde, kwamen de zonen van Eli met en prikten in de pot. Alles wat aan de vork bleef hangen, was voor hen. Pure zelfverrijking. Maar ook diefstal. Zo beroofden ze gewone mensen van hun contact met God.

Maar of dat nog niet erg genoeg was, maakten ze ook nog misbruik van de rechten van God. Ze wachtten niet eens tot de rook van het vet opsteeg! Zo beroofden ze ook God van zijn deel van de offers die de mensen kwamen brengen. Vergelijk het met medewerkers van goede-doelen-organisaties die zichzelf verrijken met het geld dat mensen geven. Ze beroven daarmee niet alleen de gevers maar ook de mensen die de hulp hadden moeten ontvangen. Jezus zegt: 'Het is onvermijdelijk dat er mensen ten val worden gebracht, alleen: wee degene die daarvoor verantwoordelijk is' (Luc. 17:1). Pas op voor slechte leiders!

Zingen: Psalm 86:6

zondag 7 oktober

Lezen: 1 Samuël 2:22-30

Wanneer mensen zondigen tegen de HEER, wie zal dan voor hen pleiten?

1 Samuël 2:25

Samuël was populair bij God en bij de mensen. Dat gold zeker niet voor Hofni en Pinechas. Hun vader Eli zegt dan ook terecht: 'het is niet veel fraais wat het volk van de HEER over jullie te vertellen heeft.' Eli voegt daaraan nog een waarschuwing toe. Hofni en Pinechas moeten ophouden met hun wangedrag. De mensen die zij beledigen zijn niet zomaar mensen, maar: 'het volk van de Heer'! Eli's zonen zullen zich daarom persoonlijk moeten verantwoorden. Niet tegenover mensen. Dat ook. Maar vooral: tegenover God. Dat geldt natuurlijk voor iedereen. Maar het geldt voor leiders in het bijzonder. Kerkleiders in de eerste plaats.

Wat zegt dit allemaal over Eli? Eli waarschuwt zijn zonen maar gaat zelf ook niet vrijuit. Vreemd genoeg gaf hij zijn zonen Egyptische namen: Hofni (dat zoiets als kikker betekent). En Pinechas: *donkerte*. Twee namen die herinneren aan twee plagen in Egypte. In Silo heersen Egyptische toestanden. Eli waarschuwt daartegen maar oogst tegelijk de vruchten van zijn eigen gebrekkige opvoeding. Eli heeft boter op zijn hoofd. De godsman die Eli het oordeel aanzegt verwijt hem – met een verwijzing naar de bevrijding van Israël uit Egypte – dat hij zichzelf en zijn zonen hoger aanslaat dan God. Zo was Eli zelf ook dik geworden: door zich te buiten te gaan aan het voedsel dat in Silo werd geofferd. God maakt duidelijk dat mensen die alleen maar aan zichzelf denken niet populair worden. Niet bij mensen. Maar vooral: ook niet bij God.

Zingen: Psalm 118:3

maandag 8 oktober

Lezen: 1 Samuël 3:1-8

De godslamp was bijna uitgedoofd.

1 Samuël 3:3

Een van de gevolgen van slecht geestelijk leiderschap is dat gewone mensen God niet meer zien en ervaren. In de tijd van Eli merkten mensen niets van God. Wat denk je, zou dat komen omdat God stil was geworden? Of zou het komen omdat er geen mensen waren die namens God wilden spreken? Ik denk het laatste. Het was een donkere tijd. De godslamp was bijna uitgedoofd. Een van de taken van de priesters in de tabernakel was het brandend houden van de lamp bij de ark van God. Maar de priesters verzaakten hun plicht. Gevolg: geestelijke duisternis.

Net als in onze tijd. Sommige mensen zeggen: God is dood. Maar de Bijbel zegt: niet God zwijgt, maar zijn priestervolk is angstig stil. Gelovige mensen moeten zich daarom niet verbazen over de goddeloosheid van de wereld waarin zij leven. Maar zelf de handschoen oppakken. Kan het zijn dat gelovige kerkleden – ook een priestervolk! – anderen het zicht op God ontnemen en zo het contact met God onmogelijk maken?

Als het in de kerk niet over God gaat dan heeft de wereld een probleem. Want de kerk is Gods visitekaartje in deze wereld. Wanneer kerkleden niet meer over God praten breekt er ook voor anderen een tijd aan van godsverduistering. Maar gelukkig laat God het daar niet bij zitten. Hij doorbreekt de stilte en de duisternis. Onverwacht, onverdiend. Hij is op zoek naar priesters en profeten die bereid zijn van Hem te getuigen. Iets voor jou?

Zingen: Psalm 103:9

dinsdag 9 oktober

Lezen: 1 Samuël 3:8-14

Spreek, uw dienaar luistert.

1 Samuël 3:10

De geschiedenis van de nog jonge Samuël die tot drie keer toe door God geroepen wordt maar steeds denkt dat het Eli is, spreekt tot de verbeelding. Bij kinderen maar ook bij grote mensen. Bij kinderen, doordat ze zich makkelijk identificeren met een nog jonge Samuël die slaapt en steeds weer wakker wordt. Dat laatste is helaas ook erg herkenbaar voor ouders van (nog jonge) kinderen. Het verhaal blijft ook hangen doordat het bekend is uit veel kinderbijbels. En omdat het heel persoonlijk lijkt: over iemand die bij het opgroeien Gods stem leert verstaan.

Toch zijn verhalen vaak anders dan hoe ze in onze herinnering blijft hangen. Het is goed mogelijk dat Samuël ongeveer dezelfde leeftijd had als David, toen hij Goliath versloeg. Geen jong kind meer dus. Ook is de boodschap van God aan Samuël veel minder bekend dat de rest van het verhaal. En de boodschap is natuurlijk wel waar het om gaat in een verhaal.

Wat God zegt blijkt helemaal niet zo persoonlijk te zijn. Het is geen woord dat voor Samuël bedoeld is, maar voor Eli. Het is bovendien een woord van oordeel.

God oordeelt. Dat is hét verhaal van 1 Samuël 3. Toch denk ik dat deze boodschap – als je hem leert verstaan – ook tot jouw verbeelding spreekt. Want aan Gods oordelen zitten altijd twee kanten. Gods oordeel is nooit alleen: Ik maak er een einde aan. Maar altijd ook: Ik maak een nieuw begin. Daarvan is de opgroeiende Samuël het levende bewijs.

Zingen: Psalm 40:4

woensdag 10 oktober

Lezen: 1 Samuël 4:1-10

Hoe komt het dat de HEER ons vandaag tegen de Filistijnen een nederlaag heeft laten lijden?

1 Samuël 4:3

De militaire leiders van het volk Israël vragen zich af hoe het kon gebeuren dat God zijn eigen volk een nederlaag heeft laten lijden. Zij zoeken een antwoord op die vraag. Daarmee doen zij iets moois: ze brengen de nederlaag in verband met de vraag hoe God aan het werk is. Zij geloven: God heeft alles in de hand. Als jouw omstandigheden moeilijk zijn, dan is dit een goede vraag: 'God, ik snap niet waarom, maar ik geloof dat U hier aan het werk bent. Wilt U mij laten zien hoe?'

Maar er is ook iets dat je beter niet kunt overnemen van deze leiders. Zij halen God 'erbij' zonder Hem te vragen. De oplossing die zij voordragen is te simpel: als we (de ark van) God uit Silo halen dán zal God ons bevrijden. De ark wordt opgehaald zonder offers, verootmoediging, gebed of zelfonderzoek.

De leiders van Israël geloven dat God alles in de hand heeft. Maar toch vertrouwen zij op eigen kracht. Eigenlijk net als de Filistijnen. Ook zij geloven dat de God van Israël bestaat en sidderen van angst. Geloven in en vertrouwen op gaat dus niet altijd samen. Jakobus waarschuwt gelovige mensen in het Nieuwe Testament: ook demonen geloven dat er één God is. En juist daarom sidderen zij van angst (Jak. 2:19)! Een tekst om over na te denken.

Zingen: Psalm 80:8

donderdag 11 oktober

Lezen: 1 Samuël 4:11-22

Ze noemde haar zoon Ichabod.

1 Samuël 4:21

Een kind geef je niet zomaar een naam. Dar denk je over na. Meestal betekent een naam iets. Zo betekent Nathan bij voorbeeld 'God heeft gegeven' en komt Piet van Pieter, dat op zijn beurt weer van Petrus is afgeleid: rots. Soms kom je ook hele vreemde namen tegen. Toch hebben ouders ook daar over nagedacht. Maar Ichabod is wel een hele vreemde. Het betekent zoiets als 'Waardeloos'. Kan je het je voorstellen dat iemand zó door het leven gaat?

Op de dag dat Ichabod geboren werd stierf zijn moeder. Ook zijn vader, oom en opa lieten op die dag het leven. En heel veel andere Israëlieten. Toch waren al die sterfgevallen niet de belangrijkste reden waarom het kind Ichabod heet. De echte reden was dat Israël de ark was kwijtgeraakt: 'Israël is van zijn eer beroofd, want de ark van God is ons ontnomen.' (vers 22).

Daar kan je van alles over zeggen. Over de cultus rond de ark bijvoorbeeld. Daarvoor had men in Eli's tijd meer eerbied dan voor de God de erop troonde. De Heer van de hemelse machten die op de cherubs troont is niet een God die je 'erbij' kunt halen als het jou uitkomt. Maar het zegt ook iets moois over de moeder van Ichabod. De vrouw zelf blijft naamloos in dit verhaal. Maar de naam die zij haar kind geeft verradt iets over wat zij belangrijk vond: de eer van Israël. Wat vind jij een mooie naam?

Zingen: Psalm 79:3

vrijdag 12 oktober

Lezen: 1 Samuël 5:1-5

Daarom durven de priesters van Dagon en alle anderen die naar de tempel komen deze drempel tot op de dag van vandaag niet te betreden.

1 Samuël 5:5

Toen de ark uit Israël verdween ging God met de ark mee. Maar God blijkt toch niet zo 'portable' als de Filistijnen hadden gedacht. Je kunt Hem niet zoals andere goden zomaar ergens neerzetten. De eerste die deze les op het grondgebied van de Filistijnen leert, is hun god. Wanneer de ark voor Dagon wordt neergezet, valt de Filistijnse god ogenblikkelijk in aanbidding op de grond. Als de mensen later weer komen kijken – ze zijn er niet echt gerust op – ligt hij zelfs aan stukken!

In plaats van aan de val van Dagon de conclusie te verbinden dat het beeld rijp is voor de sloop, voegen de Filistijnen aan hun eredienst een nieuw element toe. De drempel die is aangeraakt door delen van het beeld is nu taboe en brengt ongeluk.

Dagon is een afgod. Een afgod is altijd product van menselijke inspanningen en verachtingen. Dagon is letterlijk gemaakt door mensenhanden. Hij is ook het product van menselijke verlangens: een goede opbrengst, welvaart, zijn naam betekent 'koren'. Afgoden zijn eigenlijk wishful thinking. Ze bestaan niet echt. Wat belangrijker is: ze kunnen daarom niemand redden.

Hoe anders is de God van de Bijbel! Hij bestaat écht. Ook als mensen Hem niet zien, ervaren of aanbidden, dan is Hij er toch. Dat betekent: Hij is niet afhankelijk van jou maar jij van Hem. Hij vraagt van jou geen ingewikkelde religie. Hij wil dat je op Hem vertrouwt.

Zingen: 135:9

zaterdag 13 oktober

Lezen: 1 Samuël 5:6-12

De ark van de God van Israël kan hier niet blijven, want hij treedt met harde hand op tegen ons en onze god Dagon.

1 Samuël 5:7

De Filistijnen kunnen de aanwezigheid van de ark van de God van Israël niet verdragen. God stuurt een pijnlijke en vernederende plaag. Iedereen die in de stad waarin de ark verblijft woont, krijgt aambeien of zweren. De inwoners van Asdod willen daarom dat de ark weggaat. Zij hebben bovendien de gebeurtenissen rond hun god Dagon nog vers in het geheugen. Niet alleen zij zelf, maar ook hun goden zijn er slecht aan toe sinds de ark verblijf houdt in hun stad.

Maar waar de ark ook komt, het gaat van kwaad tot erger. De les die de inwoners van de Filistijnse vorstendommen leren is hard. De aanwezigheid van de levende God gaat niet samen met de dienst aan afgoden. Dat is vandaag nog zo. God is te groot om zijn verblijf te delen met andere goden. Andere goden dienen, dat is je geluk ergens anders van verwachten dan van God alleen (lees HC zondag 34). God wil als enige de dienst uitmaken.

Toch blijven de Filistijnse politici zoeken naar manieren om de God van Israël in hun macht te houden. Desnoods via tijdelijke logeeradressen. Maar politici zijn vaak de laatsten die de les die gewone burgers allang hebben geleerd, nog moeten leren. Als God binnenkomt, gaan andere goden eraan. Heb jij die les al geleerd?

Zingen: Psalm 115:2

zondag 14 oktober

Lezen: 1 Samuël 6:1-12

De koeien liepen regelrecht naar Bet-Semes. Ze loeiden wel, maar bogen niet af naar links of rechts.

1 Samuël 6:12

Na zeven maanden roepen de Filistijnse politici hun priesters erbij. Die besluiten dat de ark mét schadeloosstelling moet worden teruggestuurd naar Israël. De priesters kennen de les uit geschiedenis van de uittocht uit Egypte. Beter dan de leiders van Israël. Je blijven verzetten tegen deze God, dat loopt nooit goed af. Ze veroorloven zich voor de zekerheid toch nog een kleine test: blijven de koeien bij hun kalveren, dan was het God niet die dit allemaal heeft gedaan. Lopen ze in de richting van Israël, dan was het God wel. En zo gebeurt het. De koeien lopen, tegen hun natuur in, weg van hun kalveren en – weliswaar heftig loeiend – recht naar Beth Semes op Israëlish grondgebied. De de ark komt naar Israël, beladen met geschenken. Net als vroeger, toen de Egyptenaren hún kostbaarheden moesten afgeven. Steeds weer leren Gods tegenstanders déze les: God is onverzettelijk genadig voor zijn volk. Een volk, dat daar niet eens zelf om heeft gevraagd! Dat is ongelooflijk bijzonder. Als God naar jou toekomt, in een bijbelwoord of in brood & wijn, hoe kneedbaar ben jij dan? Mag Hij jou veranderen en gebruiken als zijn instrument? Je blijven verzetten tegen deze God loopt nooit goed af. Dat wisten Filistijnse priesters toen al. En jij?

Zingen: Psalm 105:17

maandag 15 oktober

Lezen: 1 Samuël 6:13-18

In de vallei van Bet-Semes waren mensen bezig met de tarweoogst. Toen ze plotseling de ark zagen aankomen, waren ze bijzonder blij die te zien.

1 Samuël 6:13

Vergeet maar meteen elk idyllisch beeld dat je net in je hoofd kreeg toen je las over mensen die gezellig bezig waren met de tarweoogst. Deze mensen werkten en woonden in het grensgebied met de Filistijnen, met wie het altijd oorlog was.

Bet-Semes was een priesterstad (Jozua 21:16). De inwoners waren speciaal aangewezen om dienst te doen in de tabernakel. Maar er was geen werk. Want de ark was weg. Buitgemaakt door de Filistijnen. Hoe mooi het boerenleven ook kan zijn, je bent geen priester om alleen maar op het land te werken en voor de dieren te zorgen. Anders gezegd: wat voor zin heeft het gewone leven als daaruit Gods heerlijkheid verdwenen is?

Als de inwoners de ark zien komen zijn ze natuurlijk blij. Ze weten wel raad met zowel de wagen als de ark. Zoals het hoort wordt de ark door Leviëten van de wagen geladen. De wagen wordt brandhout en de koeien gaan in rook op. Geofferd aan de HEER als brandoffer: teken van totale overgave.

Misschien ben je boer, manager, onderwijzer, student, huisvrouw of huisman. Of heb je geen (betaald) werk. Bedenk dat God in zijn koninkrijk op zoek is naar priesters: mensen die van binnen branden voor Hem.

Zingen: Psalm 62:3

dinsdag 16 oktober

Lezen: 1 Samuël 6:19

En het volk treurde.

1 Samuël 6:19

Toen ging er iets vreselijk mis. Wat was er gebeurd? Hadden de inwoners van Bet-Semes niet blij een brandoffer gebracht toen ze de ark hadden aan zien komen? Toch stierven er 70 inwoners, volgens onze bijbelvertaling omdat ze 'naar de ark hadden gekeken.' De Statenvertaling legt uit: 'omdat ze *in* de ark hadden gekeken.' Een nog oudere vertaling (de Septuaginta) vertelt dat het was omdat een van de priesterfamilies zich compleet onttrok aan de feestvreugde rond de terugkeer van de ark. Sommigen zaten blijkbaar niet te wachten op de doorstart van hun priesterwerk. Er waren mensen die – misschien in reactie op het geestelijk verval in het land – alle belangstelling voor de eredienst verloren hadden.

Hoe dan ook. Hoe ga jij om met God, die zo onverzettelijk is in zijn genade dat Hij jou tegemoet blijft komen? Afgodendienst bedrijven met Hem is dan geen optie. Zoals de zonen van Eli deden. En misschien de inwoners van Bet-Semes, toen zij *in* (of oneerbiedig *naar*) de ark keken. Maar ook onverschilligheid tegenover de dienst aan God hoort niet bij een gelovige.

Twee houdingen met een bepaalde aantrekkingskracht. Voor de één heeft geloven alles te maken met buitenkant en automatismen. Voor anderen verliest elke vorm betekenis: je trekt je teleurgesteld terug met mensen die er net zo over denken als jij. Vandaag een doordenker: welke naam droeg de ark (1 Sam. 4:4) en wat betekent dat voor jouw (ere)dienst aan God?

Zingen: Psalm 2:4

woensdag 17 oktober

Lezen: 1 Samuël 6:20 – 7:2

Bij wie kunnen we de ark kwijt?

1 Samuël 6:20

Wat is goede eredienst en hoe moet je God vereren? In ieder geval niet op de manier van de burgers van Bet-Semes. Hun oplossing lijkt misschien erg vroom, maar is het toch niet. De inwoners van Bet-Semes vragen zich vertwijfeld af wie de aanwezigheid van de HEER, die heilige God, kan verdragen? Een begrijpelijke vraag na het drama dat zich zojuist voltrok: zeventig mensen vonden de dood. Maar dan. Ze laten ze de ark overbrengen naar Kirjat-Jearim. Daar wijden ze weliswaar iemand om op de ark te passen. Maar ze doen er niets mee. Kirjat-Jearim was geen priesterstad. Daar is de ark, in zekere in, nog minder in Israëlitische handen dan vóór de hele oorlog tegen de Filistijnen. Snap je hoe pover deze oplossing is? De ark krijgt een oppasser, een bewaker. Er wordt keurig op de winkel gepast. Maar er wordt niet geofferd! De Bet-Semieten stellen liever een koster aan dan dat zij zelf hun priesterdienst vervullen.

Zij waren zo onder de indruk van Gods heiligheid dat ze in plaats van priesters, dienstweigeraars werden. Maar daarvoor was God toch niet teruggekomen, beladen met oorlogsbuit uit het land van de Filistijnen?! Israël blijft 20 jaar verstoken van de dienst van de verzoening. Er was misschien rust en eenheid, maar geen geestelijk leven.

Wat doe jij met Gods verzoeningswerk; met zijn genade voor jou? Ben je koster of priester?

Zingen: Psalm 25:2

Donderdag 18 oktober

Lezen: 1 Samuël 7:2–6

Dien hem alleen (I).

1 Samuël 7:3

God redt. Vroeger was dat in Israël te zien aan stenen, die opgericht werden na gedenkwaardige momenten van redding, bescherming en bevrijding. God redt nog steeds. En Hij vraagt iedereen om dat te zien en ervan te getuigen. Zo gebruikt God mensen als levende stenen.

Bij al die stenen gaat het om de boodschap. God wil dat mensen zich bekeren. Stap één is: klagen (vers 2). Het gaat hier niet om zelfbeklag, maar om klagen bij God! Stap twee is: luisteren. Zoals het volk luistert naar Samuëls prediking. Luisteren met een verslagen hart. Een hart dat echt iets verwachten van woorden die namens God gesproken worden. Pe 'preek' van Samuël is trouwens pijnlijk concreet: 'doe weg de vreemde goden ...' Stap drie: bekering. De Israëlieten deden de Baäls en de Astartes weg en dienden alleen nog de HEER. Zo simpel? Ja, niet makkelijk maar wel simpel. Weg met die andere dingen waar je op vertrouwt en op God vertrouwen. Hadden ze dan afgoden? Ja, de Israëlieten waren nogal hardleers. Zeker als je bedenkt op hoeveel plaatsen er in Israël stenen waren opgericht en waarom. In plaats van de vraag óf mensen afgoden dienen kunnen wij ons – ook vandaag – beter afvragen wélke dat zijn. Een oefening om je op weg te helpen: denk de volgende 'dingen' uit je leven eens weg: werk, diploma's, relaties, kinderen, gezondheid. Beschouw datgene, waardoor je het meest ongemakkelijke gevoel krijgt wanneer je het zou missen, als een aanwijzing: hebben we hier te maken met een afgod?

Zingen: Psalm 76:3

vrijdag 19 oktober

Lezen: 1 Samuël 7:7–14

Dien hem alleen (II).

1 Samuël 7:3

God redt en de Israëlieten ondergaan een indrukwekkend proces van bekering in verschillende stappen. Zij (1) klagen hun nood bij God; (2) ze luisteren naar Samuëls prediking; (3) en de mensen doen allemaal hun Baäls en de Astartes weg.

In Matteüs 12 en Lucas 11 kan je lezen dat een schoon maar leeg huis moeilijk te verdedigen is. Als je afgoden wegdoet, komt er een leegte in je leven. Als je stopt met roken moet je vervanging vinden voor die momenten waarop je normaal gesproken greep naar een sigaret. De leegte die ontstaat na het wegdoen van afgoden moet opgevuld worden met meer (gezamenlijke) aanbidding van God. Dat doen de Israëlieten in Mispa.

De laatste stap in het proces van bekering is dit: wees bedacht op aanvallen de satan. In de aanval van de Filistijnse stadvorsten (vers 7) zit iets demonisch. Ze weten van de reden van Israëls samenkomst in Mispa en van hun vernieuwde toewijding aan God. Ze zijn er als de kippen bij om dat begin meteen ongedaan te maken. De Israëlieten zijn bang. Maar ze doen iets moois: ze vluchten in de voorbede van Samuël. Als de Filistijnen de aanval kiezen en Samuël nog bezig is met het offer, geeft God al antwoord. Hij redt. Wat zou Hij doen als jij vlucht in de voorbede van Jezus en bidt in *Christus' Naam*?! Hij is méér dan Samuël. En Hij bidt voor jou. Hij pleit. Dat betekent: Hij behartigt jouw belangen bij de Vader. Doe de afgoden weg en vlucht in Jezus' Naam!

Zingen: Psalm 3:1

Zaterdag 20 oktober

Lezen: 1 Samuël 7:12–15

Tot hier toe heeft de HEER ons geholpen.

1 Samuël 7:12

Tussen Mispa en Sen staat een steen. Eben-Haëzer, dat zoiets betekent als 'help-steen'. Als je in die tijd door Israël zou lopen, is de kans groot dat je meer van die stenen tegenkomt. Denk bijvoorbeeld ook aan de steen bij Beth-el, die Jakob na zijn droom oprichtte. En aan de twaalf stenen in de Jordaan als gedenkteken bij de eerste oversteek van het volk.

Al die stenen liggen daar als zichtbare tekenen van de aanwezigheid van God: hier, op deze plek heeft God zijn volk gered. De boodschap was de herinnering: weten jullie nog? Gaandeweg waren veel plekken in het land getekend door Gods ingrijpen. Allemaal SOS palen.

Tekenen dus. De eerste 'Eben-Haëzer' stond er sinds de gebeurtenis van 1 Samuël 4 als een waarschuwing. Het werd een teken dat geloof vertrouwen vraagt. Israël had zijn kamp wel opgeslagen bij die steen, maar vertrouwden niet op God. Ze hadden het teken niet begrepen.

De tweede steen (1 Sam. 7) staat er als een bemoediging. Want bij Mizpa redde God wél. En hoe! God redt. Dat staat als een paal, of een steen, boven water. Hoe? Via bekering. Het hele volk doet metterdaad de afgoden weg. En dan vertrouwen.

Je zou kunnen zeggen: 'als je gelooft, komt alles goed.' Te makkelijk? Let dan op: het probleem zit niet in het 'alles komt goed'. Dat is aan God wel besteed. Het probleem is vaak het eerste: 'als je maar gelooft...'

Zingen: Psalm 27:2

zondag 21 oktober

Lezen: 1 Samuël 8

We willen een koning en anders niet.

1 Samuël 8:19

Het hoofdstuk van vandaag gaat over leiderschap. Het verlangen naar sterke leiders is van alle tijden. Maar zodra wij hen beschouwen als messias beginnen ze teleur te stellen. Leiders komen en gaan: voorgangers, presidenten, zelfs hele koningshuizen.

Samuël was een goede leider maar ook hij was niet perfect. Door zijn zonen voor te stellen als rechters maakt Samuël van het rechterschap een erfelijk instituut. Samuël heeft dus, in zijn kritiek op het verlangen van het volk naar een koning, boter op zijn hoofd. Maar zijn zonen zijn slecht en het volk komt in opstand. De geschiedenis van Chofni en Pinechas ligt hen nog vers in het geheugen.

Maar God is bezig zijn mensen klaar te maken voor een nieuw soort leiderschap. Hij maakt duidelijk dat het verlangen naar een sterke leider niet verkeerd is. Maar de motieven vaak wel: het volk Israël wilde een koning 'zoals alle andere volken' (vers 5 en 20). De leiders van deze wereld leiden ons niet naar het beloofde land. Daarom geeft God zijn koning: koning Jezus. Een leider die bereid was te lijden met een lange 'ij'. Zo werd Hij de sterkste leider van allemaal. Sterker dan de dood.

Misschien verlang jij ook naar leiderschap. Bedenk dan dat God jou in dat verlangen tegemoet komt. Maar wel op zijn manier. Geestelijk leiderschap is: bereid zijn om net als Jezus te dienen. Als je dat doet dan begrijp je waar het in Gods koninkrijk om gaat. En wie zijn Messias is.

Zingen: Psalm 72:6

maandag 22 oktober

Lezen: 1 Samuël 9:1-2; 15-21

Hij zal mijn volk bevrijden uit de greep van de Filistijnen.

1 Samuël 9:15

De eerste koning is veelbelovend. Een lange, goedgebouwde jongeman die met kop en schouders boven iedereen uitsteekt. En toch, wie meer van de Bijbel weet, leest dit verhaal als snel met in het achterhoofd hoe het met deze koning afliep. Saul was de messias niet.

Bedenk dan, dat God deze eerste koning wél serieus nam. Hij zag in hem een potentiële messias: een redder en bevrijder van zijn volk. Saul is bescheiden. Hij kan zich niet voorstellen dat de mensen verlangend naar hem op zoek zijn. Hij mag dan uit een voorname familie komen, maar er zijn grotere stammen en clans. Sauls reactie zegt iets over het soort leider waar het volk blijkbaar naar verlangt: groot, sterk, vooraanstaand en belangrijk.

Wat ook duidelijk wordt is dat God volstrekt zijn eigen gang gaat: Saul is groot en sterk maar toch niet de meest voor de hand liggende keuze. De eerste koning is niet zoals de leiders van alle andere volken. Hij moet aangewezen, ingeprikt en overgehaald worden. Hij zal het duidelijk niet moeten hebben van zijn eigen kracht.

Wat voor leiders geldt, geldt ook voor het volk. God zegt niet voor niets tegen Samuël over Saul: "Hij zal mijn volk beteugelen." In Gods koninkrijk draait het niet om wensen en verlangens van mensen. Ook niet om de beperkingen en onmogelijkheden die wij zien. Maar om Gods kracht. En om zijn verlangen: dat de toekomst die Hij beloofd heeft, komt.

Zingen: Psalm 87:5

dinsdag 23 oktober

Lezen: 1 Samuël 10:1-16

Maar dat Samuel over het koningschap had gesproken vertelde hij niet.

1 Samuël 10:16

Uit de tekst blijkt nergens dat God toen Hij Saul uitkoos al met zijn gedachten bij David zat. God ziet in deze eerste koning echt een messias: een redder van zijn volk.

God geeft Saul bovendien drie tekenen waarmee Hij Saul bevestigt en geschikt maakt voor zijn werk als koning van Israël. De ezels zijn terecht, er is eten voor onderweg en God geeft Saul zijn Geest, waardoor hij een ander mens wordt. Drie tekenen waarin ook duidelijk wordt wat God in Saul ziet: een profeet-priester-koning. Ezels waren een koninklijk vervoermiddel, de broden waren bestemd voor de verering van God in Bethel en Saul sluit zich aan bij een stoet profeten. God maakt Saul hier dus duidelijk: je begint niet bij nul. Je hebt alles al. De enige prestatie die van Saul gevraagd wordt is vertrouwen dat God geeft wat nodig is.

Het laatste vers kan je op twee manieren lezen. Saul vertelt zijn oom niets over het koningschap. Je kunt zeggen: dat is goed. Laten zijn daden maar bewijzen dat hij inderdaad de koning is die God in hem zag. Je kunt ook zeggen: Gods tekenen hadden moeten leiden tot vrijmoedigheid om juist wél te vertellen wat Samuël gezegd had. Maar God geeft Saul het voordeel van de twijfel.

Elke dag is een nieuwe kans om te getuigen van Gods koninkrijk. Lees vandaag eens zondag 12 (catechismus) en betrek dit op jezelf. En bedenk wat jij vandaag mag doen.

Zingen: Psalm 9:1

woensdag 24 oktober

Lezen: 1 Samuël 11:1-13

Toen hij dat hoorde, werd hij gegrepen door de geest van God en barstte hij in woede uit.

1 Samuël 11:6

Wachten kan getuigen van passiviteit. Maar ook van vertrouwen. En in de Bijbel wordt er veel gewacht. Denk bijvoorbeeld aan de discipelen die na de opstanding terug gingen naar Galilea en daar weer gingen vissen. Wachtend op een teken. Een aanleiding om in actie te komen als vissers van mensen.

Saul is na zijn zalving teruggegaan naar Gibeon. Daar vinden we hem weer bezig op het land. Het wachten was op God. Tot Hij zou komen met een initiatief, een teken. Aan dit wachten kan iedereen een voorbeeld nemen. Het is een vertrouwend, biddend wachten op God. Niet passief. Maar als een gebed: 'God, geef ons een teken dat U begonnen bent ... zodat wij U kunnen volgen.'

Als je gelooft mag je elke dag (ver)wachten. Wachten op de dag waarop Jezus terugkomt op de wolken. Niet passief maar werkend, biddend en zoekend naar een aanleiding. Een teken waarin God jou voorgeeft.

De aanleiding voor Saul om in actie te komen is koning Nachas. Wat Nachas drijft (zijn naam betekent *slang*) is méér dan landhonger. Hij is uit op de vernedering van Israël (vers 3). Door de mannen van Jabes het recheroog uit te steken wil Nachas hen gevechts-onklaar maken. Maar wat erger is: door hun angst en onderdanige houding zijn ze al ongeschikt voor het gevecht. De mensen gedragen zich Gods volk onwaardig. Iedereen, behalve Saul. Heb je wel eens gehoord van 'heilige woede'?

Zingen: Psalm 97:2

donderdag 25 oktober

Lezen: 1 Samuël 11:12-13

Vandaag wordt er niemand ter dood gebracht.

1 Samuël 11:13

Koning Saul ontsteekt in heilige woede. Hij neemt het, als enige, op voor de eer van Gods volk in een wereld die geregeerd wordt door brutaliteit en angst voor geweld. Maar het mooiste komt nog. Als de angst na de overwinning doorslaat in overmoed – sommigen willen dit moment aangrijpen om af te rekenen met de tegenstanders van Saul - geeft Saul een prachtig antwoord: 'Vandaag wordt er niemand ter dood gebracht, want vandaag is de HEER Israël te hulp gekomen.'

Saul forceert zijn koningschap niet. Hij houdt het voor mogelijk dat iemand zich eerst vergist maar later nog inkeer komt. En daarin is hij vooral beeld en schaduw van die andere koning: Jezus Christus. Ook Hij forceert zijn koningschap niet. Ook vandaag wordt er niemand veroordeeld. De dag van het oordeel komt zeker, maar is er nu nog niet. Jezus houdt het voor mogelijk dat mensen tot bekering komen. God is geduldig. Hij geeft mensen vaak het voordeel van de twijfel. Dat is ten diepste de bedoeling van elke dag. God geeft alle mensen de tijd om zich tot Hem te bekeren.

Daarmee staat iedereen voor de keuze. Als je Hem al kent, mag je deze dag gebruiken om van Hem te getuigen en te vertellen. Als je nog twijfelt is er nú nog tijd om voor Jezus te kiezen. God houdt het voor mogelijk dat gewone mensen tot bekering komen. De vraag is: geloof je het zelf ook?

Zingen: Psalm 139:11

vrijdag 26 oktober

Lezen: 1 Samuël 12:1-15

Mocht dat zo zijn, dan zal ik het u vergoeden.

1 Samuël 12:3

Het is nog lang niet zover, maar eigenlijk is dit een mooi hoofdstuk om te lezen op oudejaarsdag. De oude Samuël neemt afscheid en kijkt daarbij terug, maar ook vooruit. Samuël geeft de dagelijkse leiding uit handen. Hij draagt het stokje over aan een nieuw soort leider: een koning. De manier waarop Samuël afscheid neemt lijkt op het eerste gezicht niet erg sympathiek. Je krijgt de indruk dat Samuël vooral erg bezorgd is om zijn eigen reputatie. En dat hij zijn afscheidsrede via een omweg gebruikt om nog eens duidelijk te maken dat hij niet blij is met het verlangen van het volk naar een koning.

Samuël was zeker geen perfecte leider. Hij was de messias niet. Toch had hij de moed, anders dan bijvoorbeeld Eli, om anderen pijnlijke vragen te stellen. Samuël wist zich namelijk (net als Paulus, lees 1 Kor. 4:4) niet afhankelijk van wat mensen vinden, maar alleen van het oordeel van God.

Als je goed leest ontdek je wat er mooi is aan Samuëls afscheidsrede. Samuël beweert daarin niet dat hij perfect is. Hij is namelijk bereid de eventuele schade die voortvloeit uit zijn optreden als rechter te vergoeden aan het volk (vers 3b).

Wat Samuël hier durft te doen is een les voor iedereen, maar vooral voor de ouderen onder ons. Als je terugkijkt, zie dan ook fouten eerlijk onder ogen. En: wees bereid ze goed te maken. Gelukkig de mens die zo afscheid neemt.

Zingen: Psalm 90:6

zaterdag 27 oktober

Lezen: 1 Samuël 13:1-8

Ondertussen bevond Saul zich nog steeds in Gilgal en de manschappen daar wachtten in angst en beven op wat er komen zou.

1 Samuël 13:7

Het eerste vers geeft aan dat Sauls ambtstermijn als koning nu officieel begonnen is. Wat volgt is meteen een zware test. Maar de voortekenen waren gunstig. God had Saul al duidelijk gemaakt dat hij als koning alles van God zou krijgen wat nodig was. Saul had dit bovendien zelf ook ervaren: gegrepen door de Geest van God maakte hij korte metten met koning Nachas.

Maar Saul moet nog één test doorstaan. Saul moest in Gilgal zeven dagen wachten op Samuël tot die hem zou vertellen wat te doen (1 Sam. 10:8). Dat was alleen niet zo makkelijk als het klinkt. De Filistijnen dreigden tot de aanval over te gaan en waren zwaar in de meerderheid, terwijl de Israëlieten ongewapend waren. Sommige Israëlieten waren gedeserteerd. Anderen zelfs overgelopen (hoofdstuk 14:21)! Wie over waren verstopten zich in grotten en grafkelders.

Saul wacht. Zeven lange, bange dagen. In die week mocht hij niets doen. Zelfs geen tactiek bedenken. Samuël zou hem immers komen vertellen wat te doen. Maar de profeet komt niet. Wat zou jij doen als je Saul was?

Bedenk dat God hier een belangrijke leider test. Hij wilde weten of Saul het zou houden tot het einde. Of hij geregeerd werd door vertrouwen of door angst. Het werd uiteindelijk het laatste. Want er was er maar één die zelfs in doodsnood bad: 'uw wil geschiede.' Eén die bleef vertrouwen toen Hij tot in de dood beproefd werd.

Zingen: Psalm 22:1

zondag 28 oktober

Lezen: 1 Samuël 13:9

Breng mij de offerdieren

1 Samuël 13:9

Op het moment dat Saul de offerdieren pakt, zakt hij voor de test. Wie het verhaal van Saul leest krijgt al snel gevoelens van sympathie voor deze man. Je bent zo gauw geneigd uit medelijden voor Saul te kiezen. De beproeving was onmenselijk zwaar. Wat kon hij eraan doen dat hij niet slaagde voor deze test? Wie zou niet met Saul wanhopig vragen: 'wat moest ik doen?'

Aan iedereen die met deze koning sympathiseert en tegen iedereen die zich diep in zijn of haar hart verbonden voelt met Saul zou ik willen zeggen: daarom ben jij de Messias dus niet. Net als Saul. Omdat je zelf aanvoelt dat ook jij in de grootste doodsnood en in de verzoeking van het laatste uur waarschijnlijk niet zou volhouden. Om te leven zonder angst. Om alleen maar, en altijd, te worden gedreven door de vreze des Heren. Dat laatste is geen angst, maar ontzag. Ontzag dat alle angst uitdrijft omdat zij maar één verlangen heeft: op God te vertrouwen. En één doel: Gods koninkrijk zien komen.

Er is maar één Messias. En dat is Jezus Christus. Dat is tegelijk geweldig én heel confronterend. Want ik moet dus eerlijk toegeven: er is er maar één. En dat ben ik dus niet. Als je medelijden hebt met Saul verwijs ik je naar koning Jezus. Met Hem op de troon kom ook jij in Gods koninkrijk. Maar let op: op elke troon en in ieder leven is maar plaats voor één koning.

Zingen: Psalm 21:2

maandag 29 oktober

Lezen: 1 Samuël 13:9-15

... en ik dacht bij mezelf ...

1 Samuël 13:12

Op elke troon is maar plaats voor één persoon. In ieders leven kan er maar één koning zijn. Het meest confronterende in de geschiedenis van koning Saul is niet dat hij de beloofde Messias niet is. Maar dat hij, nadat hij zakt voor de test, niet *toegeeft* dat hij de beloofde koning niet is. In plaats daarvan gebruikt hij vrome smoesjes. Saul zegt tegen Samuël: 'ik dacht bij mezelf, nu zullen de Filistijnen me hier in Gilgal aanvallen zonder dat ik de HEER mild heb gestemd.'

Maar Saul dacht helemaal niet aan God! Als zijn hart bij God zou zijn geweest, had hij vertrouwd en ook in de laatste minuten volgehouden. Maar Saul dacht aan zichzelf. En nu bedenkt hij vrome smoesjes.

De vraag die op je afkomt is deze: wat doe jij, als je merkt dat jij de Messias niet bent? Als je bij jezelf merkt dat je teleurstelt? Ga je dan – net als Saul – de weg van verharding in die teleurstelling? Of ben je bereid om op zoek te gaan naar de echte Messias en Hem voortaan te volgen? Zoals Johannes de dooper: Hij (Jezus) moet groter worden en ik kleiner. Saul ontwikkelde zich meer en meer tot anti-messias. Dáárom wordt hij verworpen. Toch zitten zelfs in zijn verwerping nog stukje genade. Want Saul mocht zelf nog koning zijn maar zijn kinderen niet. Zo is God. Geduldig, maar vastberaden. Onverzettelijk genadig in de uitvoering van zijn plan. De Messias is gekomen. De vraag is: volg je Hem?

Zingen: Psalm 40:3

dinsdag 30 oktober

Lezen: 1 Samuël 14:23b-46

'God van Israël, breng de waarheid aan het licht!'

1 Samuël 14:41

Het gaat met Saul van kwaad tot erger. Het is Jonathan die doet wat Saul had moeten doen. Terwijl Saul zich voorbereid op een langdurige stellingenoorlog met de Filistijnen, forceert Jonathan de strijd. Hij verslaat de Filistijnse wachtpost bij Gibeon en het is dankzij hem dat de HEER Israël de overwinning geeft. Maar Saul doet een onbezonnen eed waarvan dezelfde Jonathan bijna de dupe wordt. Saul moet door zijn eigen volk in bescherming genomen worden tegen zijn dwaasheid. Jonathan blijft leven dankzij het protest van de soldaten.

De rollen zijn omgedraaid. God brengt zijn waarheid aan het licht. Maar het is geen prettige waarheid. De koning wordt gecorrigeerd door het volk. En het volk dat zelf een koning wilde moet nu inzien dat hun verlangen naar een koning dwaas was.

Wij moeten leren verlangen naar de Koning die God gegeven heeft. De koning die door vertrouwen en door te dienen zelf 'de weg, de waarheid en het leven' werd. Haast je, en buig voor deze Koning. Er is nog tijd. Maar als Hij terugkomt op de wolken, dan komt zijn waarheid aan het licht. Dan zal Hij verschijnen zonder excuses te maken. Net als Samuël – op het nippertje – zonder verontschuldigen na zeven dagen verschijnt in Gilgal. Of de bruidegom, die geen excuses maakte tegenover de wachtende meisjes. Of net als Job, tegenover wie God zich niet verontschuldigt en die geen antwoord krijgt. Maar wel opnieuw bij Hem genade vond. Zo is God. Geen God op bestelling. Maar wel een God die komt.

Zingen: Psalm 89:9

woensdag 31 oktober

Lezen: 1 Samuël 15:1-11a

Ik ben niet vergeten wat Amalek Israël heeft aangedaan

1 Samuël 15:2

Toen na de tweede wereldoorlog voor het eerst een delegatie van de Duitse regering naar Israël kwam, had een aantal Israëli's op een muur geschreven: 'Gedenk wat Amelek u heeft gedaan.' 1 Samuël 15 is een van de moeilijkste bijbelhoofdstukken om te lezen in deze tijd. Dat is ook wel eens anders geweest. Er waren tijden en er zijn plaatsen waar mensen minder opkijken van dit soort bijbelteksten en verhalen. Meestal waren dat tijden en zijn dat plaatsen waar mensen uit eigen ervaring weten wat geweld is en er zelf de dupe van zijn.

Amelek staat in de Bijbel voor alles dat kwaad is. Echt kwaad. Het zijn afstammelingen van Esau. Esau was degene die Jakob haatte omdat God Jakob wel verkoos en Esau niet. Amelek is de haat tegen Gods verkiezingswerk. Tegen zijn verlossingswerk. Amelek groeide uit tot een volk dat Israël bij zijn uittocht uit Egypte in de rug aanviel. Waar de ouderen en kinderen liepen. Later bedacht Haman, een Amelekiet, het plan voor de totale vernietiging van de Joden. De drijvende kracht achter Israël is Gods verlossingswerk. Die achter Amelek is de vernietiging daarvan. Beiden zijn heel concreet in de geschiedenis. Maar ook vandaag. Zowel Israël als Amelek baart kinderen. Beiden machten vragen toewijding. De vraag is: van wie ben jij er één?

Zingen: Psalm 50:11